2. Allah İnancının Fıtriliği

İnsanın fıtratı doğduğunda tertemiz bir sayfa gibidir. Üzerinde olumsuz hiçbir leke ve iz yoktur. Ayrıca ona dünyada geçireceği güzel bir hayat için bazı donanımlar, bazı duygular potansiyel olarak yüklenmiştir.

İlah anlayışı ilkel dinlerde ve diğer inanç sistemlerinin hemen hepsinde vardır. Her insan Allah'ın (cc) varlığını içinde hisseder. İnkârın doruk noktasına ulaşmış kişinin bile büyük bir felaketle karşılaştığı zaman taşa, toprağa veya ağaca sığındığı görülmemiştir.[5] En modern toplumlardan en ilkel kabilelere varıncaya kadar her seviyeden insanın bir yüce varlığa inanma ihtiyacı hissetmesi, bu inancın insanın doğasında var olduğunun en bariz örneklerindendir.

Allah (cc) inancı, bir yüce varlığa ibadet etme ihtiyacı ve bir dinî inanca eğilim insanda daima var olmuştur. Batılı düşünürlerin birçoğuna göre bu duygunun var oluşu psikolojik, sosyolojik, ekonomik ve coğrafi vb. çeşitli sebeplere bağlanmış ise de Müslüman âlimlerin genel kabulüne göre Allah (cc) inancı insanın doğasında vardır.

3. Araf suresi, 158. ayet.
4. bk. Buhari, İman, 1; Müslim, İman, 22.
5. Bekir Topaloğlu, "Allah", TDV İslam Ansiklopedisi, C 2, s. 471.

Görsel 3.3: Allah'a inanma duygusu her insanda doğuştan vardır.

Nitekim ilk insan olan Âdem’in (as) yaratılışından önce Allah (cc) ile melekler arasında geçen konuşmada[6] Âdem’in (insanın) Allah’ın (cc) halifesi olarak yaratılacağı bildirilmektedir. Böyle ulvi bir görev üstlenen insanın buna uygun donanımla yaratılması tabiidir.

Hz. Peygamber'in *“Her doğan insan, (İslam) fıtratı üzere doğar, onu Mecusi, Hristiyan veya Yahudi yapan ana ve babasıdır.”*[7] hadisi ve **“Sizi karada ve denizde yürüten O’dur. Gemide olduğunuz zaman (ı düşünün): Gemiler içinde bulunanları hoş bir rüzgârla alıp götürdüğü ve (onlar) bununla sevindikleri sırada, birden gemiye, şiddetli bir kasırga gelip de her yerden gelen dalgalar onları sardığı ve artık kendilerinin tamamen kuşatıldıklarını, (bir daha kurtulamayacaklarını) sandıkları zaman, dini yalnız Allah’a halis kılarak O’na yalvarmaya başlarlar. Ant olsun eğer bizi bu (felâket)ten kurtarırsan, şükredenlerden olacağız (derler)."**[8] ayeti de keza Allah inancının -her ne suretle ortaya çıkarsa çıksın- insan ruhunun derinliklerinde var olduğunu ispat etmektedir.[9]

Çevremizdeki insanları gözlemlediğimizde özellikle küçük yaşlardaki çocukların kendilerine anlatıldığı takdirde Allah inancını doğal olarak kabul ettiklerini görebiliriz. Buna karşı bu inancı benimsemeyenlerin daha ileri yaş insanlar olduğunu da tespit edebiliriz. Onların bu inkârlarının temelinde ya bir ideolojik saplantının veya aldıkları eğitimlerin kısacası dış bir tesirin olduğunu biraz inceleyince fark etmemiz mümkündür. Bunun sebebi Allah inancının fıtrat diye isimlendirilen insanın doğal yaratılış özelliklerine uygun olmasından kaynaklanmaktadır.

Görsel 3.4: Zor zamanlarda çaresiz kalan insan Allah'a sığınır.

Kendisini inançsız olarak tanıtan bazı kimselerin kaza, doğal felaket, büyük acı ve travmalar karşısında “Allah Allah” diye yalvardıkları, “Allah korusun.” şeklinde dua ederek Allah'a sığındıkları sıkça görülen bir durumdur.

6. bk. Bakara suresi, 30. ayet.
7. Müslim, Kader, 25; Buhari, Cenâiz, 92; Ebû Dâvûd, Sünnet, 17.
8. Yunus suresi, 22. ayet.
9. Cengiz Yağcı, “Allah”, Şamil İslam Ansiklopedisi, C 1, s. 112.

Özetle diyebiliriz ki Allah'a inanma duygusu her insanda doğuştan vardır. Her insan çevresinde gördüklerinin bir sahibi olduğuna, tüm bunları var eden bir yüce yaratıcı olduğu inancına eğilimli doğar. Ancak insan doğru bir yaratıcı anlayışına ulaşamazsa bu ihtiyacını farklı şekillerde giderme-ye çalışmakta ve kendisinden daha düşük varlıklara ilah diye tapabilmektedir. Dinler tarihi bunun sayısız örnekleriyle doludur. Bu yüzden müminler üzerine bir sorumluluk yüklenmiş ve doğru inan-cın tüm insanlığa ulaştırılması anlamındaki tebliğ tüm inananlara farz kılınmıştır.

D DÜŞÜNELİM

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدّ۪ينِ حَن۪يفاًۜ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّت۪ي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَاۜ لَا تَبْد۪يلَ لِخَلْقِ اللّٰهِۜ ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُۗ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَۗ ﴿٢٩﴾

(Resul'üm!) Sen yüzünü hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üze-re yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler. (Rum suresi,30. ayet.)

İnsanın yaratışındaki temizlik ile inanma ihtiyacı arasında ilişki olup olmadı-ğını yukarıdaki ayet bağlamında düşününüz.

10. Lokman suresi, 13. ayet.